

Amsterdam, 23 december 2016

Geachte dames en heren,

Graag geef ik een reactie in het kader van deze consultatie, met name met betrekking tot het voorgenomen besluit de koppeling SILA/BRP stop te zetten. Waar dit voorgenomen besluit de belangen van de burger lijkt te dienen, is het tegendeel het geval. Dit geldt zowel ten positieve: de SILA/BRP koppeling draagt bij aan de cohesie van de Nederlandse samenleving als ook ten negatieve: de koppeling is juist in het belang van wie kritisch staat ten opzichte van de rol van religieuze gemeenschappen in de samenleving. Ik betoog dit zowel als wetenschapper als als ervaringsdeskundige met de SILA/BRP koppeling. Ik kom op de volgende gronden tot deze overtuiging.

1. De SILA/BRP koppeling draagt bij aan een transparante ledenadministratie. Niemand kan via deze route tegen zijn/haar wil ingeschreven blijven staan bij een kerkgenootschap. Dit is in het belang van iedereen die bewust wel of geen lid van zo'n genootschap wil zijn. Afschaffing van de koppeling zorgt voor een veel diffusere situatie, waarin het risico dat mensen tegen wil en dank voor een kerkgenootschap geclaimd worden, veel groter is. Wie uit het systeem wil, laat zich gewoon uitschrijven – vaak volstaat daarvoor één mailtje.

2. Anders dan veel "amateuristische" systemen van ledenadministratie is de SILA/BRP koppeling veilig. Niemand hoeft bang te zijn dat er gegevens op straat komen te liggen. Afschaffing van deze koppeling vergroot dit risico vele malen.

3. De SILA/BRP koppeling is van groot belang om het enorme sociale kapitaal dat door kerkgenootschappen vertegenwoordigd wordt te behouden en voor de gehele samenleving vruchtbaar te maken. Via de koppeling van gegevens kunnen kerkgenootschappen met hun sterke sociale netwerk en opdracht om gemeenschap te vormen juist ook mensen bereiken die door niemand bereikt worden. De geprofessionaliseerde standaards in de werkwijze van deze kerkgenootschappen zorgt ervoor dat dit ook met respect voor privacy gebeurt.

4. SILA/BRP komt vanwege het vorige punt juist mensen ten goede die zich in kwetsbare situaties bevinden. Er is materiaal genoeg over vereenzamende ouderen die zo wel weer voldoening in het leven konden vinden, of volstrekt geïsoleerde patiënten in de psychiatrie die langs deze weg wel weer contact met anderen kregen. Deze mensen "bestaan" voor niemand meer, behalve dan voor hun kerkgenootschappen via SILA/BRP.

5. De SILA/BRP koppeling is van groot belang in een situatie van toegenomen mobiliteit in de samenleving. Doordat mensen veel verhuizen is het voor kerkgenootschappen én mensen die zich graag vrijwillig inzetten, misschien juist in een nieuwe woonsituatie, van belang dat ze elkaar kunnen vinden. SILA/BRP is hiervoor een ideaal middel. Uit ruime ervaring kan ik zeggen dat het veel meer op prijs gesteld wordt bij ingeschrevenen dan niet.

6. De SILA/BRP koppeling is een uitstekend voorbeeld van hoe er zonder zichtbare registratie van geloof voor de overheid, overheid en maatschappelijke partners (kerkgenootschappen), van elkaar van meerwaarde kunnen zijn.

7. Van de SILA/BRP koppeling profiteren veel meer organisaties dan kerken alleen. Via dit netwerk, waarin veel geïnvesteerd wordt in persoonlijke benadering, bereiken veel organisaties uit het kerkelijke middenveld hun doelgroep – juist omdat kerkgenootschappen consequent hun leden benaderen en daartoe ook goed in staat zijn.

8. De SILA/BRP koppeling doet recht aan het belang van zingeving in de maatschappij, ook als deze post-seculier van karakter is. In verschillende levensfasen hebben mensen verschillende behoeftes, de garantie van aansluiting op een levensbeschouwelijk netwerk zoals die via de SILA/BRP koppeling geboden wordt, is zo van grote interesse voor velen.

Als gebruiker van de SILA/BRP koppeling kan ik zonder enige twijfel zeggen dat de voordelen van het systeem veruit opwegen tegen de nadelen. In mijn eigen pastorale werk is er nog nooit (!) iemand geweest die protest maakte tegen de koppeling, terwijl het aantal mensen dat dankzij deze koppeling bereikt kon worden – in hun eigen voordeel en dat van de hele maatschappij – groot is. Het afschaffen van de koppeling zou onevenredige grote nadelen hebben en het sociaal kapitaal van kerkgenootschappen – en daarmee de maatschappij als geheel – grote schade berokkenen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P. Smit'.

(Prof. dr.) Peter-Ben Smit

Hoogleraar contextuele bijbelinterpretatie, Vrije Universiteit Amsterdam

Bijz. Hoogleraar oude katholieke kerkstructuren, Universiteit Utrecht

Deken, bisdom Haarlem (Oud-Katholieke Kerk van Nederland)